

کلید ادبیات فارسی ۳

الف) معنی و مفهوم شعر و نثر

۱. خود ایدر زمانی درنگ آوریم. (./۲۵)
- خودمان اینجا زمانی صبر یا استراحت می‌کنیم.
۲. من محل نگذاشته بودم. (./۲۵)
- من توجه یا اعتنا نکرده بودم.
۳. گلدسته‌ها مدام توی چشممان بودند. (./۲۵)
- گلدسته‌ها مدام مورد توجه ما بودند یا توجه ما را جلب می‌کردند.
۴. راست بدان مانست که گفתי بازپسشان می‌کشند. (./۵)
- درست شبیه به آن بود که آنها را به عقب می‌کشند.
۵. خوردست خدا ز روی تعظیم / سوگند به روی همچو ماهت (./۵)
- خداوند برای بزرگداشت تو به روی مانند ماهت سوگند خورده‌است.
۶. بتان ز زین شکسته و پاره کرده. (./۵)
- بت‌های طلایی را در هم شکسته و تکه‌تکه کرده.
۷. این مرد را کاری افتاد که می‌آید و نتوان دانست که قصد من دارد یا از آن کس دیگر. (./۷۵)
- این شخص کار مهمی دارد که می‌آید و نمی‌توانم بفهمم که قصد شکار من را دارد یا کس دیگر.
۸. همیشه تا برآید ماه و خورشید / مرا باشد به وصل یار امید (./۷۵)
- تا دنیا برقرار است به وصل معشوق امیدوارم.
۹. کسی که نقطه آغاز هر چه پرواز است / تویی که در سفر عشق خط پایانی (./۷۵)
- تو آغازگر پرواز (رهایی) و پایان بخش سفر زمین هستی. (پایان بخش خط انبیا و اولیا هستی)
۱۰. از گزند داس دروگر وقت هیچ روینده را زنهار نیست. (./۷۵)
- از آسیب زمان - که مانند داسی دروگر است یا مانند داس دروگری است - هیچ موجودی در امان نیست.
۱۱. گفت این پروانه در کار است و بس / کس چه داند؟ این خبردار است و بس (./۷۵)
- گفت تنها این پروانه کارآموده است؛ هیچ کس دیگر نمی‌داند (به حقیقت شمع پی نبرده است) تنها او خبر دارد و بس.

ب) معنی واژه (۲ نمره)

۱۲. این مدعیان در طلبش بی‌خبرانند: (./۲۵) ادعاکنندگان، خواهان‌ها
۱۳. وزر و وبال این به چه کار آید: (./۲۵) عذاب، گرفتاری
۱۴. تمثالی نیم‌رخ از شمایل ما بسازه: (./۲۵) صورت، چهره
۱۵. بازگشتم با نامه توقیعی: (./۲۵) امضاشده
۱۶. گهی پیراید او را که دهد آب: (./۲۵) زینت دهد، شاخ و برگ اضافی‌اش را بزند
۱۷. کوه پی مژده تو اشتر جمازه شود: (./۲۵) تندرو
۱۸. همگنان استخلاص یاران را مهم‌تر از تخلص خود شناسند: (./۲۵) رهایی
۱۹. زین و برگ بر کمر کهرها و کوندها نهادند: (./۲۵) اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد

پ) خودآزمایی (۳ نمره)

۲۰. مفهوم کلی عبارت زیر را بنویسید. (./۵)
- نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی: نامه برادر مرا به بازگشت تشویق کرد. تشویق به بازگشت.
۲۱. در عبارت زیر به کدام صفت خداوند اشاره شده‌است؟ (./۵)
- وظیفه روزی به خطای منکر نبرد: رزاق بودن
۲۲. در عبارت زیر منظور از «شما دو تن» چه کسانی هستند؟ (./۵)
- بونصر گفت: لله درکما! بزرگا که شما دو تنید: قاضی بست و پسرش
۲۳. منظور از بیت زیر چیست؟ (./۵)
- قابیلیان بر قامت شب می‌تنیدند / هابیلیان بوی قیامت می‌شنیدند: پیش‌بینی انقلاب یا طاغوتیان بر ظلم خود می‌افزودند و افراد انقلابی، انقلاب را پیش‌بینی می‌کردند.

۲۴. منظور نویسنده از عبارت «نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی» چیست؟ (۵/.)

تشویق به بازگشت یا نامه برادر مرا به بازگشت تشویق کرد.

۲۵. مفهوم شعر زیر چیست؟ (۵/.)

آنان که فانوسشان را بر پشت می‌برند / سایه‌هاشان پیش پایشان می‌افتد.

افرادی که به حقیقت پشت می‌کنند گمراه می‌شوند.

ت) درک مطلب (۴نمره)

× با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

چه باشد گر خورم صد سال تیمار / چو بینم دوست را یک روز دیدار

اگرچه تلخ باشد فرقت یار / در او شیرین بود امید دیدار

۲۶. تفاوت مفهوم واژه دیدار را در دو بیت بنویسید. (۵/.) **دیدار در بیت اول به معنی چهره و در بیت دوم به معنی ملاقات و دیدن است.**

۲۷. منظور از «او» در بیت دوم چیست؟ (۵/.) **زمان دوری، دوری**

× با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

احمق کسی باشد که دل در این گیتی غدار فریفتگار بندد و نعمت و ولایت او را به هیچ چیز شمرد.

۲۸. مفهوم قسمت مشخص شده را بنویسید. (۵/.) **برای مال و قدرت آن ارزشی قائل باشد.**

۲۹. مرجع ضمیر او چیست؟ (۵/.) **گیتی، دنیا**

۳۰. با توجه به بیت «دیدم شبان خفته را تبار دیدم / بر خفته شب شبروی بیدار دیدم» منظور از «تبار» چیست و مقصود از «شبروی

بیدار» چیست؟ (۵/.) **منظور از تبار: پر از التهاب و آماده انقلاب. منظور از شبروی بیدار، رهبری آگاه یا امام خمینی**

× با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

شد یکی پروانه تا قصری ز دور / در فضای قصر جست از شمع نور

پرزان در پرتو مطلوب شد / شمع غالب گشت و او مغلوب شد

دست در کش کرد با آتش به هم / خویشتن گم کرد با او خوش به هم

۳۱. در بیت اول آیا پروانه به حقیقت شمع دست یافت؟ (۵/.) **خیر**

۳۲. مفهوم مصراع اول بیت سوم را بنویسید. (۵/.) **آتش را در آغوش گرفت؛ خود را در آتش زد.**

۳۳. قالب شعر چیست؟ (۵/.) **مثنوی**

ث) تاریخ ادبیات و دانش‌های ادبی (۳ نمره)

۳۴. کدام اثر از غلامحسین ساعدی نیست؟ (۵/.)

الف. چوب به دست‌های ورزیدل ب. آی باکلاه آی بی‌کلاه ج. هزارستان د. عزاداران بیل

۳۵. درون‌مایه داستان سه پرسش چیست؟ (۵/.) **دعوت به نیکی و درستی**

۳۶. کتاب بهارستان جامی به تقلید کدام اثر نوشته شده است؟ (۵/.) **گلستان**

۳۷. مشبه و مشبه‌به در بیت زیر چیستند؟ (۵/.)

زرین‌قبا زره زن از ابر سحرگهی / کآنجا چو پیک بسته‌قبا می‌فرستمت: مشبه: ت در می‌فرستمت یا تو (باد صبا)، مشبه‌به: پیک یا پیک بسته‌قبا

۳۸. آرایه برجسته بیت زیر را دقیقاً مشخص کنید. (۵/.)

جانان من برخیز بر جولان برانیم / زآنجا به جولان تا خط لبنان برانیم جناس تام بین جولان و جولان

۳۹. کدام یک از آثار زیر دارای نثر مرسل است؟ (۵/.)

الف. قابوس‌نامه ب. کلیله و دمنه

ج) شعر حفظی (۲نمره)

× بخش‌های خالی را کامل کنید.

۴۰. هرکو شراب فرقت **روزی چشیده باشد** / داند که سخت باشد **قطع امیدواران** (۵/.)

۴۱. **بعد از این روی من و آینه وصف جمال** / که در آنجا خبر از پرتو ذاتم دادند (۵/.)

۴۲. **چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی** / آن شب قدر که این تازه براتم دادند (۵/.)

۴۳. طره پریشانش دیدم و **به دل گفتم** / این همه پریشانی **بر سر پریشانی** (۵/.)